

THE WORLD
BANK

MOLDOVA Economic Update

April 10, 2013

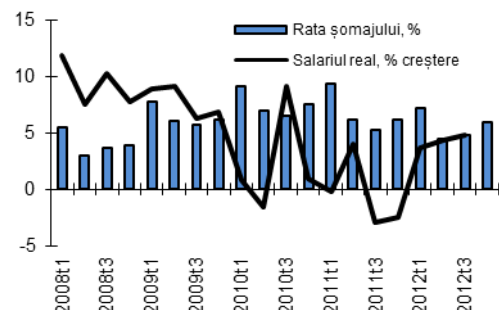
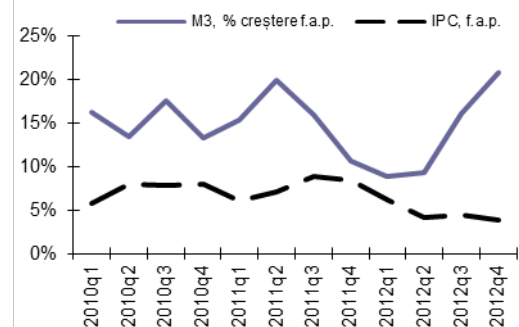
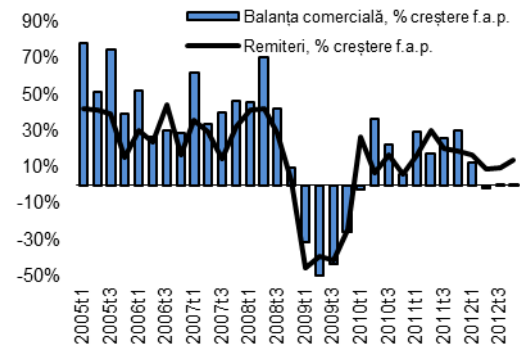
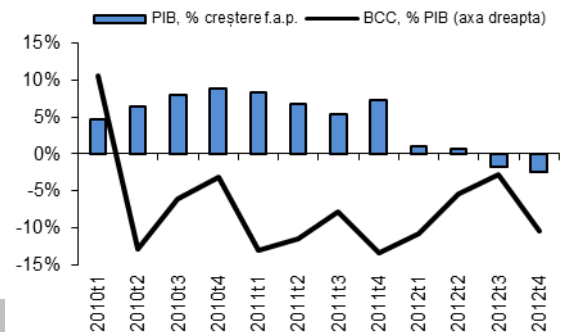
- **Cererea externă slabă și declinul accentuat în producția agricolă în 2012 au dus la o recesiune în Moldova.**
- **În timp ce creșterea PIB real se prevede să își revină la nivelul de 3% în 2013, încă mai rămân riscuri semnificative.**
- **Incertitudinea politică duce la întârzierea reformelor economice mult-necesare și pune în pericol realizările de până acum.**

Evoluțiile economice recente

În 2012, PIB-ul real a scăzut cu 0,8 procente și Moldova a intrat într-o recesiune în a doua jumătate a anului. Economia a fost lovită de două șocuri: scăderea cererii externe și seceta severă. Criza din zona euro redus cerere pentru produsele naționale exportate și remiterile din Uniunea Europeană. Între timp, sectorul agricol a fost afectat de o secetă care a cauzat descreșterea valorii adăugate în sector cu 23 procente, recolta de cereale s-a redus în jumătate. Acest fapt a fost compensat într-o măsură de creșterea minoră a valorii adăugate în sectorul industrial - 0,5 procente. Adicional, creșterea robustă a remiterilor din țările CSI (+18 procente anual) și creșterea salariilor reale au alimentat majorarea consumului cu 0,9 procente. Până în prezent, imaginea este mixtă în 2013: s-a înregistrat o anumită îmbunătățire în legătură cu câțiva indicatori-cheie (cum ar fi exporturile și remiterile), dar și o descreștere a industriei.

În timp ce contul curent s-a îmbunătățit în 2012, intrările de ISD s-au diminuat. Deficitul contului curent a scăzut de la 11,3 procente din PIB în 2011 la 7 procente din PIB în 2012. Cu un sold anual al mărfurilor și serviciilor în mare parte neschimbat, deficitul mai mic al contului curent s-a datorat creșterii remiterilor din țările CSI. În același timp, ISD nete s-au diminuat de două ori de la 4 procente din PIB în 2011 până la 2,2 procente în 2012, egalând în termeni nominali intrările reduse din 2009. În condițiile în care ISD a scăzut, deficitul contului curent a fost finanțat cu suportul împrumuturilor sectorului privat și finanțarea oferită sectorului public. Datoria externă brută s-a majorat cu 12,7 procente anual. Combinația de deficit scăzut al contului curent și împrumuturile externe mai mari au permis Băncii Naționale a Moldovei (BNM) să acumuleze rezerve în valută străină în valoare de 2,5 miliarde euro, astfel depășind 4 luni de importuri.

În pofida unei activități economice scăzute, în 2012 urmărim continuarea consolidării fiscale. Deficitul bugetului public național s-a diminuat de la 2,4 procente în 2011 până la 2,1 procente în 2012, în principal, datorită creșterii puternice a veniturilor bugetare (+ 11,2 procente) generate de reintroducerea impozitului pe venit pentru agenții economici (la rata de 12 procente) și măsurile suplimentare la veniturile fiscale introduse la mijlocul anului trecut. În ianuarie-februarie 2013, a continuat expansiunea robustă a veniturilor bugetare (creștere de 14,9 procente) care a dus la o nouă reducere a deficitului bugetar comparativ aceeași perioadă a anului trecut. Cu toate acestea, în urma votului de "ne-încredere" din 5 martie, Parlamentul a adoptat majorarea cheltuielilor bugetare aferente pensiilor și salariilor unor funcționari publici, măsuri ce ar periclita câștigurile recente din consolidarea fiscală.

Perspectiva pe termen mediu

Anticipăm că în 2013, ca rezultat al redresării agriculturii creșterea PIB să înregistreze 3%. Considerăm că în prima jumătate a anului creșterea economică se va menține la un nivel modest. Îmbunătățirea condițiilor externe și redresarea sectorului agricol (explicat, în mare parte, de baza statistică de comparare scăzută în 2012) vor duce probabil la accelerarea creșterii în a doua jumătate a anului 2013. Noi prognozăm o creștere de 4-5 procente în anii 2014-2015 cu cerere externă mai pronunțată a produselor exportate de către Republica Moldova, care va fi favorizată de o încredere mai mare a consumatorilor și investitorilor. Presupunem că politica monetară prudentă va fi menținută. Inflația se preconizează să rămână în limitele țintei BNM de 5% plus/minus 1,5 procente. Considerăm că consolidarea fiscală va continua odată ce incertitudinea politică va fi rezolvată.

Moldova este vulnerabilă la șocurile economice și naturale, care sunt susceptibile de a fi amplificate de incertitudinea politică existentă. Fiind o economie mică deschisă, Moldova se confruntă cu mai multe potențiale riscuri, inclusiv înrăutățirea condițiilor din zona euro, un șoc negativ al prețurilor la petrol, care va înceteni creșterea în Rusia, și condițiile climaterice extreme. Incertitudinea politică actuală ar putea agrava aceste riscuri, deoarece importante reformele structurale sunt tergiversate, iar măsurile populiste subminează stabilitatea macroeconomică. Aceasta, la rândul său, ar putea duce la întârzierea finanțării din partea IFI. În același timp, incertitudinea stabilirii noului guvern și priorităților sale economice ar putea duce la scăderea fluxurilor private de capital, ISD și investițiilor naționale. Modificările curente aduse impozitelor din sectorul agricol, recent dezbătute în Parlament, ar putea genera unele deficiențe fiscale și de distribuție. Adicional, există riscuri semnificative din cauza preocupărilor despre calitatea creditelor și suficiența de capital în banca în care statul deține cota majoritară (Banca de Economii, BEM). Având în vedere importanța sistemică a BEM, întârzierile în acțiuni concertate din partea Guvernului și BNM din cauza incertitudinii politice actuale ar putea fi costisitoare. Întârzierile în reformele structurale și politicile macroeconomice populiste ar putea duce la necesitatea unei ajustări macroeconomice mai mari odată cu instituirea noului guvern.

Creșterea accelerată necesită reforme structurale. Republica Moldova a realizat progrese semnificative în multe domenii, însă multe încă mai urmează a fi făcute. Banca Mondială în prezent pregătește o noua *Strategie de Parteneriat cu Țara* pentru susținerea Republicii Moldova în vederea stimulării prosperității și reducerii sărăciei prin captarea beneficiilor în urma deschiderii și integrării cu Uniunea Europeană și economia globală. Strategia este destinată să ajute Republica Moldova la diversificarea și extinderea dotării sale cu capital instituțional, uman și natural.

Tabelul 1: Principalii indicatori macroeconomici

	2008	2009	2010	2011	2012	2013F	2014F	2015F
PIB nominal, <i>miliarde MDL</i>	62.9	60.4	71.9	82.3	87.8	94.0	102.9	113.6
PIB real, % creștere	7.8	-6.0	7.1	6.8	-0.8	3.0	4.0	5.0
Consum, % creștere	5.8	-0.9	9.2	9.4	0.9	3.1	4.1	5.6
Investiții Fixe Brute, % creștere	2.2	-30.9	17.2	13.0	0.4	3.6	4.3	5.8
Exporturi, % creștere	3.4	-12.1	13.7	27.4	2.3	2.8	4.8	5.2
Importuri, % creștere	2.9	-23.6	14.3	19.7	2.5	3.2	4.5	6.1
Deflator PIB, % creștere	9.2	2.2	11.3	7.2	7.6	5.3	5.2	5.2
IPC, % mediu	12.7	0.0	7.4	7.6	4.6	4.9	5.0	4.8
Balanța contului curent, % PIB	-15.9	-8.2	-7.7	-11.3	-7.0	-7.4	-7.9	-8.9
Remiteri, % creștere, USD	26.6	-36.2	12.6	18.2	10.8	7.0	4.0	4.0
Termeni comerciali (ToT), % creștere	-7.6	0.1	0.0	-1.4	-0.8	0.6	0.5	0.8
Venituri bugetare, % PIB	40.6	38.9	38.3	36.6	38.2	38.4	38.2	38.0
Cheltuieli bugetare, % PIB	41.6	45.3	40.8	39.0	40.3	40.4	39.7	39.2
Deficitul bugetar, % PIB	-1.0	-6.3	-2.5	-2.4	-2.1	-2.0	-1.5	-1.2
Datoria externă, % PIB	67.4	80.2	82.3	77.6	84.5	83.3	81.9	81.7
Datoria publică și public garantată, % PIB	15.8	21.0	23.2	21.7	24.3	24.6	24.4	23.5

Sursa: Autoritățile Moldovei, Estimările BM